

Religiozitatea tineretului.

Mișcarea sportivă ia zilnic proporții tot mai mari atât la orașe cât și la sate, așa că vigurozitatea trupească a tineretului pare aproape sigură. Dar în ceea ce privește progresul sănătății sufletești a acestui tineret trebuie să fim puțin mai sceptici din pricina, că el este tot mai mult îndepărtat de izvorul adevărat al acestei sănătăți, de sf. biserică, în numele științei.

Intr'o carte de liceu care tinde spre a da tineretului forțe etnice găesc, că Buddha Mohamed Iesus Hristos, Kant, Hartman etc. sunt puși pe același plan în lupta pentru a ridica eticește lumea. Mai lipsea pomenirea pentecostalștilor și a cismașului din jurul Timișorii care nu demult a avut bucluc — nobil se înțelege — cu advocații tot pentru intenția frumoasă de a moraliza lumea.

Tineretul apoi care în aproape de 100 de oare la an este instruit în morala filozofică contrară moralei creștine, ajungând mai târziu în viață are aceiași atitudine sceptică față de biserică și preoți, ca și Domnul Pilat față de Iesus Hristos.

Gubernatorul Palestinei s'a supărat groaznic pe Mântuitorul lumii când Acesta nu i-a răspuns la întrebarea lui care erau cu totul de pe alt tărâm decât al credinței: „Nimic nu răspunzi“? Mie nu-mi vorbești? Au nu știi că am putere să te crucific și am putere să te liberez?

Iată ce a făcut școala și mediul cu Dl Pilat. Și tot așa poate face școala și mediul care vorbește de sus despre creștinism cu tineretul nostru. Roadele se și arată, pentru că tinerii ești de pe băncile liceului nu prea să înghesuiesc pe ușile bisericii și preoților cari

ar încerca să-l aducă acolo le răspund: „Mie îmi vorbești care am învățat etica științifică“? Cu durere merg mai departe. Intelectualii noștri ortodocși — onoare excepțiilor lor — în capetele cărora încă în liceu s'a desprins pentru totdeauna credința de știință uită că preoția este o taină sfântă a bisericii și-l consideră pe preot ca pe orice argat dela judecătoria care trebuie hăgat la beci, dacă încearcă să ridice biciul Domnului nostru Iesus Hristos pentru a curăți biserica.

Ce o să ne facem cu tineretul intelectual, pe care îl imitează aiudoma tineretul dela sat dacă nu luăm apărarea sdravănă a bisericii și a credinței încă acolo pe băncile școlii, pentru că mai târziu este greu de făcut acest lucru. Apologetica cât se poate de voluminoasă și temeinică trebuie dusă în școală pentru a împiedeca la vreme diformarea spiritului religios la tineret. Când scriu aceste șire, nu am terminat de citit o apologetică creștină streină care are în vedere chiar tineretul și pune într'o dilemă grea pe orice strașnic profesor de etică și științe naturale, iar pe elevii cari o cetească îi liniștește complet în indoelile lor religioase. Ce mirare ca apoi îl vezi pe credincioșii autorului apologeticeii amintite, cum știu să se roage de frumos și cu câtă cuviință știu vorbi despre preoți. Să căutăm deci să vindecăm scepticismul religios acolo unde trebuie la tineret, pentru că pe bătrânii sceptici mai greu îi poți aduce la cruce.

Cu cât mai grele sunt loviturile pe cari le dau scepticii bisericii, cu atât trebuie să fie răspunsurile ei mai prompte și mai precise.

Să arătăm tineretului cum sfășie scepticismul sufletul omului și cum îl învață să lu-

creze cu două măsuri. Pilat judecătorul este adevărat că își spală mâinile și spune cu gura „nevinovat sunt de sângele dreptului acesta” dar evanghelistul Luca ni-l descopere ce fel de poamă era când zice „Și întru același zi Pilat și Irod s'au făcut amici” (c. 23 v. 12).

Ca să vadă și să se convingă tineretul cu cât îi este superioară credința creștină, scepticismului să-i punem în față caracterul de bronz numai a câtorva martiri creștini din istoria creștinismului în general și din istoria națională în special.

Creștinii adevărați de când se pomenesc pe lume, nu au gătit pe nimeni ca Robespierre și soțul lui întru principii. Creștinii adevărați au cunoscut și au practicat numai mila, iubirea și iertarea.

Dacă cei ce se socotesc în drepturile lor, când în numele științei sfârtică sufletele tinerești fără nici un folos, cu atât mai mult, trebuie să considere biserica de un drept sfânt al ei, de a fortifica sufletele tinerești prin credință. Nu-ți trebuie nu știu ce mare curaj. Să iei un pahar frumos de cristal și izbindu-l de masă să-l faci țândări, dar nu prea al dreptul să vini tot tu și să ceri dela altul să lipească la loc bucățelele resirate.

Și dacă nu întocmai, dar totuși preoțimea de multeori este în aceasta situație ca sufletul tineretului pe care se silesc scepticii să-l sfărâme în zeci de bucăți, pretinzând apoi preoțimei să le dereagă la loc.

Dr. Ștefan Cioroianu
protopop.

Dizită canonică în Șiria, Galșa și Măsca.

În Dumineca din 16 Aug. c. P. S. Episcop Andrei a vizitat parohia Pectea și Semlac; iar acum în Dumineca din 23 Aug. c. a vizitat parohiile: Șiria, Galșa și Măsca însoțit fiind de I. stavrofor Mihai Păcățian, profesorul de religie Sabin Ștefea, diaconul Dimitrie Dărău și revizorul școlar Lazar Igrășan.

În toate 3 parohiile Pr. Sf. Sa a fost însoțit până la sf. biserică de călăreți, iar la intrarea în comună a fost întâmpinat de primarul respectivei comune.

Mulțimea poporului a așteptat înaintea sf. biserici. Poporul în toate cele trei parohii a făcut Pr. Sf. Sale o caldă manifestație de iubire și venerație.

La Șiria am sosit la ora 3 p. m. Preotul Dimitrie Rujan asistat de preotul Iulian Bunescu a întâmpinat pe Prea Sf. Sa în ușa bisericii, conform programei stabilite. În raportul despre viața religioasă morală și culturală a parohiei Șiria arată că biserica din Șiria a fost ridicată în anul 1450. Numărul sufletelor ort. române e 3519. Viața religioasă morală și culturală e mulțumitoare. Se constată însă oarecare regres în privința natalității. Sectarismul a slăbit. Concubinajul se menține, deși nu în număr așa mare, ca mai înainte.

În sf. biserică, P. S. Sa oficiază un serviciu religios. A urmat predica Prea Sf. Sale având ca text cuvintele Mântuitorului: „Nu puteți sluji lui Dumnezeu și mamoni!” Combate lăcomia și iubirea de argint. Nebunia iubirii de argint este izvorul nefericirii omului și al tuturor răutăților din lume. Deci să slujim numai lui Dumnezeu. Calea fericirii este cunoașterea lui Dumnezeu și împlinirea poruncilor Lui. După predică a citit rugăciunea de deslegare, care totdeauna impresionează adânc poporul.

Dela sf. biserică am trecut la casa proto-popească, unde în sala de ședință au așteptat membrii Consiliului și Epitropiei parohiale. Pr. Sf. Sa a ținut să ia contact cu membrii acestor corporațiuni parohiale pe cari îi consideră în frunte cu preoții lor, ca Consilieri ai Săi. Le atrage atențiunea asupra răspunderii și îndatoririi ce o au față de viața religioasă morală a poporului și asupra dreptului de a supraveghea religiozitatea și moralitatea parohienilor și a lucra pentru desrădăcinarea obiceiurilor rele și imoralităților prin mijloace morale și pedepse bisericești conform Art. 47 lit. n., din Statutul de organizare a Bisericii noastre ort. române.

Consiliul parohial a primit cu vădită bucurie și satisfacție instrucțiunile și îndrumările date de Pr. Sf. Sa.

Dela Șiria am plecat la Galșa. Până la Galșa ne-a însoțit o ploaie mărunță. Cu toate acestea călăreții n'au lipsit nici aici; iar înaintea bisericii a așteptat o mare mulțime de popor.

Preotul Emil Căpitan a întâmpinat pe Pr. Sf. Sa în ușa bisericii. În raportul său arată, că de comuna Galșa se face pomenire deja în secolul al XII-lea. În Galșa avem 1637 suflete ort. române cu 22 sectari veniți din alte comune. Viața religioasă morală e la un nivel mulțumitor. Numărul celor ce se mărturisesc și se împărtășesc an de an sporește. Invățâ-

torii cu ceilalți intelectuali, precum și membrii Consiliului și Epitropiei parohiale colaborează cu preoții pentru întărirea Bisericii. Numărul concubinilor scade an de an. Simțul de jertfă al poporului este viu și activ. Parohia prosperază.

În sf. biserică după oficierea serviciului religios urmează predica impresionantă a Pr. Sf. Sale având ca text cuvintele din Sf. Scriptură: „Ce va folosi omului de ar dobândi lumea toată și își va pierde sufletul său. Sau ce va da omul schimb pentru sufletul său?”

Bogăția nu ferește pe om. Bogăția cea mai mare a omului este familia și bogăția sufletului. Idolul banului duce pe om la nefericire. Este și bogăție dreaptă câștigată cu cinste și folosită înțelepțeste. Bogăția folosită înțelepțeste este o binecuvântare pentru om și pentru deapropiele lui. Nu bogățiile, ci faptele bune ne însoțesc la Tronul ceresc, ele cer pentru noi grație și milă.

Poporul a rămas adânc impresionat. După predică s'a citit rugăciunea de deslegare. E înălțător și impresionant să vezi toată biserica îngenunchind și ascultând cu evlavie și în tăcere mormântală această frumoasă rugăciune după care omul se ridică reînviat sufletește cu încredere în bunătatea și mila lui Dumnezeu.

Din biserică Pr. Sf. Sa a trecut în sala de învățământ, unde au așteptat membrii Consiliului și Epitropiei parohiale. Aici a dat aceleași instrucțiuni și îndrumări ca și în Șiria pentru primirea vieții religioase morale a poporului. Membrii Consiliului parohial au mulțumit Pr. Sf. Sale pentru viul interes ce-l poartă pentru binele poporului.

Dela Galșa am trecut la *Mâșca*. Deși ploaia nu ne-a slăbit, totuși înaintea sf. biserici se afla adunată o mare mulțime de popor.

Preotul Iulian Bunescu a întâmpinat pe Pr. Sf. Sa în ușa bisericii. În raportul său despre situația parohiei arată, că numele actual al comunei *Mâșca* datează de peste 600 ani, când era cetate cu porți ferecate. Parohia *Mâșca* numără 1100 suflete ort. române. Sunt și puțini sectari. Viața religioasă morală a poporului e mulțumitoare.

Numărul sufletelor e în ușoară creștere. Concubinajul e în scădere. Biserica e bine cercetată mai ales de tineret. Poporul se distinge prin simțul de jertfă pentru Biserică și cultura națională.

Intrând în sf. biserică, după oficierea serviciului religios, Pr. Sf. Sa ține o puternică predică despre datoria omului de a se mulțumi cu cece are și de ași pune toată nă-

dejdea în Dumnezeu. Cântim ce avem. Pare că oamenii și-au pierdut încrederea și nădejdea în Dumnezeu. În natură nu s'a schimbat nimic. Rământul aduce roadele sale ca și în trecut la vremea sa și poate în măsură și mai mare fiind lucrat mai rațional și cu unelte mai perfecte. Nici lumea nu s'a schimbat. Dumnezeu este acelaș neschimbabil iubitor de oameni milostiv și îndelung răbdător. S'a schimbat însă sufletul omului. A slăbit credința și dragostea creștinească. Sufletul omului este astăzi bolnav, nemulțumit cu lumea și cu sine însuși. Inceputul înțelepciunii este frica lui Dumnezeu. Numai frica și dragostea lui Dumnezeu aduce mulțumire și liniște în sufletul omului. Nu cânti îndestulește-te cu ce ai și nădăduște în Dumnezeu, iată taina vieții! Calea luminoasă a vieții o are numai acela care umblă în poruncile lui Dumnezeu.

După această instructivă și emoționantă cuvântare, Pr. Sf. Sa citește rugăciunea de deslegare.

Din sf. biserică Pr. Sf. Sa a trecut la locuința preotului, unde s'a întrunit Consiliul parohial. Și aici ca la Șiria și Galșa li s'a pus în vedere datoria de ași potrivi viața cu cerințele Bisericii și de a premerge cu pildă bună înaintea poporului. Chemarea și datoria corporațiilor parohiale nu este numai a cenzura socoțile, ci și de a promova cu cuvântul și cu fapta viața religioasă morală a poporului. Membrii Consiliului parohial au rămas adânc mulțumiți de frumoasele învățături pe cari le-au auzit.

Cu aceasta s'a terminat vizita canonică de astăzi.

Remarcăm cu plăcere că în toate trei parohiile avem biserici curate, bine întreținute, coruri bine conduse, cu un popor deștept, disciplinat, sărguincios, bun gospodar. În toate 3 parohiile am constatat față de trecut un progres îmbucurător.

M. P.

Pelerinajele la Sf. Mănăstire H. Bodrog în 14-15 August.

Credincioșii ort. rom. din peste 80 parohii, și-au căutat mângăiere sufletească în cele 2 zile de sărbători la sf. Mănăstire. Ei au fost conduși de aproape 40 preoți, cari și-au condus credincioșii la această fântână de dar dumnezeesc.

Pelerinii, sunt primiți și conduși în curtea

sf. Mănăstiri de pr. Zenobie Brădean din Curtici.

La 15 Aug. deși se căutase a se respecta întru toate programul acestor frumoase manifestări religioase a fost imposibil. Creștinii, începeau a sosi încă din 13 Aug. astfel, ca P. C. Sa Păr. protopop Seculin s'a văzut nevoit, ca încă în ziua de 14 dimineața să se săvârșească sf. Liturghie pentru cuminecarea pelerinilor. Și în vederea unui număr neobiceiuit de mare de credincioși cari începuseră a veni de parea că nu mai conținesc, a dispus, a se face un Maslu chiar înainte de Vecernie și a se începe mărturisirile.

La ora 3 se intră în programul fixat și comunicat. Se slujește Vecernia, de către pr. Petru Nemet, Z. Brădean și T. Tătaru la sfârșitul căreia se comunică programul ce urmează.

Îndată după Vecernie urmează al II. Maslu servit de 7 preoți iar alții 7 fac mărturisirile.

La ora 6 se începe impresionantul drum al crucii. Pădure de prapori 22 de preoți îmbrăcați în odăjdii, și mii de pelerini se îndreaptă spre grădina unde sunt așezate cele 14 troțe cu 14 icoane, ce înfățișează diferite stări dureroase din drumul dela Ierusalim spre Golgota.

Comentarea celor 14 popasuri o fac preoții C. Turicu, Z. Brădean Ieromonah Ștefan Lucaciu, și păr. P. Nemet. Fiecare predicator, a căutat să se achite cu vrednicie de însărcinarea ce li-s'a dat. S'a căutat, ca publicul să urmărească cu sufletul pe Iisus pe drumul suferințelor.

La ora 8¹/₂, se face slujba privegherii. Servesc Preoții: I. Mladin și I. Faur după care urmează, filmarea vieții lui Iisus, de către pr. I. Turcu. Vărădia și I. Tomuța din Lupești. Pe când părintele Turcu manipulează cu multă dibăcie aparatul, ce aruncă pe peretele alb icoane din viața Mântuitorului, păr. Tomuța cu multă competență face interpretarea tablourilor.

În însaș zilele de praznic la ora 8¹/₂ dim. preoții îmbrăcați în odăjdii gata pentru sf. Liturghie așteaptă sosirea P. Sf. Sale păr. Episcop Andrei, care vine să servească sf. Liturghie.

În ziua de (15 Aug.) Adormirea Maicii Domnului P. S. Sa are în suită Pe P. C. Sa Iconom Stavrofor Dr. Gh. Ciuhandu cons. ref. ep. Sabin Ștefa prof. de religie și diaconul D. Dărău.

Sf. Liturghie este servită de P. Sf. Sa episcopul Andrei, asistat de P. C. Păr. Iconom Stavrofor Dr. Gh. Ciuhandu cons. ref. ep. Sava Seculin cons. ref. ep. și Ioan Borza din Chitighaz (Ungaria) 16 preoți și 2 diaconi.

Înainte de începerea sf. Liturghii sunt hi-

rotesiți întru ceteți absolvenții de teologie Dr. Petru Dehelean și Teodor Serb. În cursul sf. Liturghii este hirotonit întru diacon candidatul Dr. Petru Dehelean. Tot în cursul sf. Liturghii s'a făcut tunderea întru călugăr a părintelui Ștefan Lucaciu, act pe care credincioșii noștri n'au prea avut prilejul a-l vedea, și poate nu-l vor mai avea. Mulțimea a fost adânc mișcată, ascultând întrebările și răspunsurile ce se fac cu acest prilej. Abia atunci își dau samă măcar în parte, de sarcina grea ce-o ia pe umeri un călugăr.

La sfârșitul sf. Liturghii P. Sf. Sa rostește o prea frumoasă predică istorisind cum s'a petrecut moartea și înmormântarea Maicii Domnului. Rugăciunile și Imnurile Născătoarei de Dumnezeu sunt cele mai frumoase. Religiiile cari n'au cultul Maicii Domnului n'au nici pe Fiul ei Iisus Hristos. Maica Domnului tipul sfințeniei feciorești, iar cu copilul în brațe, ea reprezintă femeia așa cum o vrea Dumnezeu „Mamă“.

Poporul care era obiceiuit, a pleca pela ora 10, de data aceasta nu pleacă nimeni, ci așteaptă să-și vadă și să audă pe noul lor Arhipăstor.

Slujbele sfințelor Masluri, au picurat mângâiere și nădejde în bolnavii ce le ascultau plângând. Predicile rostite cu aceste prilejuri au stâmpărat setea sufletească a pelerinilor, și ne-am despărțit cu toți, având fie care, preot și popor mângâierea că a putut petrece 2 zile mai aproape de Hristos și sf. Lui Maică.

Pr. Zenobie Brădean

Biserica dominantă și egala îndreptățire a cultelor.

De Dr. L. Iacob prof. univ. (Urmare).

Regim de stabilitate.

O condiție esențială pentru consolidarea și normala dezvoltare a unei societăți este asigurarea unui regim de stabilitate. Desele schimbări de legi produce confuzie nesigurantă de drept și mari pagube în opera de consolidare a societății. Între relele cari bântue viața noastră de stat este și lipsa de stabilitate, caracterizată atât de plastic de poporul nostru prin cuvintele: *Nu stau legile*. Stabilitatea aceasta se impune mai ales la legile de organizație bisericească. Plecând și dela constatarea că în regimul parlamentar legile se schimbă cu multă

ușurință, Vaticanul depune stăruințe mari, ca raporturile dintre Stat și Biserica catolică să se stabilească prin concordat, care asigură o stabilitate mai mare și ferește mai mult biserica de influențele politice. Zelul de legiferare și de modificare a legilor este mai redus la un concordat, care fiind un acord între stat și șeful spiritual al bisericii catolice, este pus și la adăpostul normelor obicinuite la tratatele de drept internațional. El nu se schimbă dela o zi la alta. Concordatul nostru prevede facultatea de a denunța acordul cu un preaviz de 6 luni (art. XXIII). Cât de mult s'a discutat și se discută la noi în legătură cu acest concordat. Se critică, pe dreptul, multe din dispozițiile lui, fiindcă ating interesele statului, dar până acum nu s'a făcut nimic pentru denunțarea lor și cultul catolic beneficiază de regimul stabilit prin acest concordat. Acesta, da, este un regim de stabilitate.

Celelalte culte deasemenea sunt mai scutite de o schimbare bruscă a regimului lor. Legea cultelor se poate schimba ca oricare altă lege și totuși ea este mai ferită de jocul partidelor politice. Adusă cu întârziere mare, după frământări grele, niciun guvern nu vrea să-și sporească dificultățile, provocând o reacțiune, prin revizuirea legii cultelor. De fapt, dela aducerea ei legea cultelor a fost complectată o singură dată prin prevederea unor sancțiuni penale împotriva acelor cari ar provoca la nesupunere câtră constituție, autoritățile statului, legile, regulamentele și ordonanțele în vigoare. Caracteristic că și întregirea aceasta din 1929, era îndreptată împotriva clerului ortodox, care începuse o mișcare împotriva concordatului.

Față de această stabilitate la regimul cultelor minoritare, legea de organizare a bisericii dominante este amenințată cu derogări și alte modificări. Ea este un obiectiv al politicianismului ca oricare altă lege. Nu chiar așa de mult oameni politici au discutat cu aprindere schimbarea legii în sensul, ca alegerile membrilor în adunările eparhiale să fie prezidate de magistrați. Cu simțul de legalitate și dreptate ce ne caracterizează în rezolvarea afacerilor noastre interne este posibilă și o absurditate ca aceasta. Nu este posibil însă să se producă un astfel de amestec în afacerile interne ale unui cult minoritar.

Autonomia bisericii.

Să urmărim acum autonomia bisericii ortodoxe în raport cu autonomia celorlalte culte.

Statul recunoaște cultelor personalitate juridică de drept public. În consecință, organiza-

țiile cultelor, ca parohii, protopopiate, episcopii sunt persoane juridice. O consecință logică a acestei recunoașteri este dreptul persoanei juridice de a-și administra independent afacerile interne, de a achiziționa și administra bunuri. Independența aceasta a cultelor în afacerile interne se zice: autonomie bisericească. În raport cu statul ea se definește și ca libertatea bisericii. Statul lasă libertate deplină bisericii în domeniul ei nu se amestecă în afacerile bisericești, își rezervă însă dreptul de a controla, ca prin activitatea cultelor siguranța și interesele statului să nu se ferească nicio atingere.

Autonomia bisericească este un postulat al statului de drept, care înțelege să păstreze raporturi bune cu biserica. Multora însă nu le place această independență, mai ales acelor cari n'au fost obișnuiți cu un regim de autonomie, și cari confundă autonomia cu separația bisericii de stat. În vechiul regat, biserica ortodoxă era considerată ca instituție de stat și toate afacerile ei erau reglementate prin legi de stat. Personalul bisericii și al instituțiilor bisericești era considerat ca slujbaş al statului.

După ce mai târziu statul n'a voit să salarizeze pe preoți și pe ceilalți funcționari bisericești ca pe funcționari de stat, s'a ivit un curent împotriva autonomiei bisericești considerată pe ne drept cauza acestei stări de lucruri. Ca să prindă teren mai mare, mișcarea a fost poreclită de unii: mișcarea împotriva „ardelenizării” bisericii. Parcă Ardealul și autonomia bisericească introdusă din Ardeal ar fi cauza nedreptății clerului ortodox. Autonomia bisericii nu este nici semi-separație, cum o prezintă unii. Orice fel de separație are la bază un desacord între cele două puteri. La sistemul autonomiei însă cele două puteri se pun de acord asupra tuturor problemelor de interes comun. Statul recunoaște importanța bisericii în viața de stat, îi acordă protecția sa, dar îi lasă deplină libertate în afacerile interne. Iar biserica, având asigurate condițiile de activitate pacinică, nu se amestecă în afacerile statului. Independența aceasta nu întrerupe contactul între cele două puteri; lumeaască și spirituală. Cum garantează legile actuale autonomia diferitelor culte?

În concordat autonomia bisericii este formulată astfel. Religia catolică se va practica liber în tot Regatul României. Comunicația directă a episcopilor clerului și poporului cu Sf. Scaun și viceversa în materie spirituală și în afaceri bisericești va fi absolut liberă (art. IV). Episcopii au deplină libertate în exercițiul funcțiilor lor bisericești și în cărmuirea propriilor lor dieceze. Ei au toate drepturile și preroga-

tivele oficiului lor pastoral conform disciplinei aprobate de biserica rom. catolică. (art. VIII). În biserica catolică sunt două subiecte cari exercită puterea, papa asupra bisericii întregi și episcopii în diecezele lor. Libertatea de care se vorbește în concordat este expresiunea celei mai depline autonomii. De aceea concordatul amintește dreptul de control și supraveghiere al statului numai în legătură cu activitatea școlilor primare și secundare susținute de biserică. (art. XIX).

(Va urma)

Răspuns tardiv

— Canoniceul N. Brânzeu, dela Lugoj —

de Preotul Gh. Cotoșnan

În sfârșit, după un an și jumătate dela apariția primului volum din modesta mea lucrare: „Din trecutul Banatului” — în care am arătat pe scurt pacoștea ce-a căzut pe capul acestui Neam prin actul politic de defectiune religioasă și națională dela 1700, stigmatizat de toată suflarea românească conștientă — iată că se trezește apologetul dezbinării bănățene să-mi răspundă.

Mă așteptam dela un Canonice să răspundă pe un ton academic, cu arsenal de dovezi convingătoare și cu argumente irefutabile, nu pe un ton prea coborât, cum a ținut să-mi răspundă.

Canoniceul — l-am numit Dr. N. Brânzeu — m'a măsurat de sus în jos, și cu aere de un alter Goliat s'a repezit asupra-mi cu toată falsitatea armăturii sale intelectuale, morale și naționale. Eu, ca un biet David, stau în fața lui, cu un tolag și cu o praștie din care-i trimit câteva inofensive pietricele drept în frunte, ca să se trezească la realitate.

Am voit să ignorez epitetul debitat la adresa Ortodoxiei și a mea personal, dar, îndemnat de cuvântul Scripturii, care zice: „Răspunde nebunului după nebunia lui, ca să nu se socotească înțelept în ochii lui.” (Prov. 26, 5), m'am hotărât să răspund mărețului canonic lugojean, care în „Unirea”, organul mitropoliei catolice de rit grec din Blaj, Nr. 39 din 28 Sept. 1935, sub titlul „Din cartea frăției. — Episcopia Timișorli: un monument de înfrățire românească? —” se năpustește cu furie urâtă asupra ortodoxiei, a instituțiilor și a slujitorilor ei, de cari se poartă în goana după acapararea de suflete pe seama Episcopiei fără credincioși a Lugojului.

În partea introductivă a articolului împrielnat (care mi-a căzut în mână prin bunăvoința unui frate preot, indignat și el de îndrăzneala Canoniceului Brânzeu), după ce face o serie de considerații injuste asu-

pra restaurării Episcopiei Timișorli — pe care ar voi-o înormântată pentru totdeauna, căci doar ei unteții, i-au făcut groapa și i-au cântat prohodul acum două sute și mai bine de ani — la o atitudine mach'avelică și scrie unele ca acestea:

„... S'au desemnat cele mai frumoase terenuri și se leau anual milioane (sic) la buget, spre acest scop (adecă al reactivării episcopiei Timișorli). În ultimul timp — și asta cu dădere (?!) trebuie să o spunem — s'a mers până acolo, încât pe lângă multele milioane afectate unei inexistente instituții ortodoxe, parohiei noastre din centrul Timișorli nu i-s'a dat, de când e actualul regim, nici ce se dă cultelor minoritare, — se cade să se dea și acestora, pentru că la Timișoara dela ei se încasează sutele de milioane, — așa că Românii noștri abia prin taxele de cult își pot plăti chiria caselor par., iar noul edificiu parohial stă în roșu de 3 ani! Când — bazat pe legea admin., care pune în sarcinile comunelor și îngrijirea de trebuințele cultului, — preotul nostru se prezintă la municipiu cerând ajutor pentru parohie, i-se dă să înțeleagă că mai întâi să aibă aprobarea — Aradului.

Tot așa nu primește cultul unit din jud. Timișoara (sic) aproape nimic dela județ, ci ne stau bisericile neterminate...”

Câte afirmații atâtea neadevăruri. Grav nu este că un canonic scrie neadevăruri — căci „sfânta unire”, care a adus dureroasa dezbinare în poporul român de dincoace de Carpați, asemenea „virtute” are la temelia vieții sale tulburii, — ci grav este faptul că afirmații de genul acesta ies din gura unui om, care se pretinde a avea rol conducător în societatea românească bănățeană. Un strein de neamul nostru n'ar fi putut scrie mai tendențios și cu mai mult venin de cum a scris canonicul Brânzeu.

Îl doare groaznic că Municipiul Timișoara nu îndoaie — în România-Mare — cu milioane cultul „unit” și pe cele „minoritare”! Noi știm însă că în România nu mai există cultul „unit”, ci numai Biserica ortodoxă dominantă a Statului; și cultele minoritare, inclusiv cel catolic de rit grec, fost unit până în Iunie 1929, când s'a ratificat Concordatul cu Papa. Dar, aducă-și aminte, canonicul, că acestea — culte neortodoxe — au avut parte „de cele bune”, cu vârf și înțesat, până la 1918, iar „Lazăr” cel sărac și plin de bube, nici măcar sfărâmurile ce-au căzut dela masa îmbuibăților papistași n'a primit. Acum, sosit-a timpul să se facă dreptate nedreptății bisericii ortodoxe, înversându-se rolurile și situațiile, căci „dacă proștia s'a schimbat urmează numai decât și schimbarea legii” (Evrei 7, 12) Trebuia, după cuvântul Scripturii, „desfilințat rostul întâiu ca să se statornicească rostul al doilea” (Id. 10, 9).

Și, totuși adevărul este că municipiul Timișoara, n'a dat până azi, nu „multe milioane”, dar nici un milion reînflințatei episcopiei din Timișoara. E vorba

numai să se dea și trebuie să se dea, pentru că se dă pentru biserică neamului!

Că „actualul regim“ n'a dat „niciun ban“ pentru parohia unită fără credincioși „din centrul Timișorilor“, nu ne miră de loc. Dimpotrivă credem că bine a făcut și face că nu încurajează pe dezertori. În care țară din lume s'a mai pomenit ca trădarea să fie recompensată?

Dar afirmațiunea că „regimul actual“ nu încurajează pe dezertori, lasă să se întrezărească adevărul că regimurile trecute, mai ales cele inspirate dela Blaj, au susținut această acțiune de destrămarea sufletului românesc. Toate regimurile aveau imperioasă datorie să sprijinească biserică dominantă a statului — căci doar ortodocșii sunt acela dela cari se încasează cele mai multe biruri — dar n'au făcut o, în schimb au îndopat cu milioane multe pe uniți. Ei, uniții nu sunt mulțumiți și nu mai pot conviețui cu niște „grecetel“ și „bulgăroi“ ortodocși, cu apucături bizantine, — cum ne gratifică regulat în ogamele lor bisericesti uniele din Blaj, Lugoj, Cluj etc..

Pe acești „croaiți“ ai Românelor, — cari se gândesc să reediteze actul dureros dela 1700, de a provoca o nouă sfărâmare a unității naționale, — regimurile trecute, i-a încurajat ca să-și ridice — pentru un număr infim de adepți — biserică monumentale în comunele cu masă compactă ortodoxă, care trebuia câștigată pentru satanica desbinare a nației. Din multele biserică unite, ridicate cu bani ortodocși, în Banat, amintesc numai pe cea din Izvia, pentru care prefectura jud. Timiș-Torontal (nu Timișoara) a dat nu mai puțin de 600.000 Lei. Să luăm aminte! Pentru abea 100 (unasută) suflete unite din Izvia s'a dat șasesutemii Lei, ridicându-se în trupul de granit al ortodoxiei din Izvia un turn înalt ca cel din Babel, nu spre a chema la înfrățire pe Românii Izvieniți, ci pentru a le schimba limbile și a-le perverti conștiințele, făcându-l mădulare străine Neamului pentru eliberarea căruia au murit multele milioane de români adevărați ortodocși, moși strămoși de-al lor, de cari — din considerații stremene de instinctele românești — acum se leapădă, atrăgându-și blestemul lor și al neamului întreg.

(Va urma)

ANUNȚ ȘCOLAR

5958/936. Se aduce la cunoștința celor interesați, că petițiunile de primire în Academia Teologică ort. rom. din Arad, pentru anul școlar 1936/37, se vor înainta Consiliului Eparhial ort. rom. din Arad, până la 15 Septembrie 1936, anexând în original următoarele acte:

1. Diplomă de bacalaureat sau diplomă de

Seminar teologic, sau de școală normală cu 8 clase,

2. Act de botez dela Oficiul parohial, eliberat în timpul cel mai recent,

3. Certificat de moralitate dela Oficiul parohial la care aparține petiționarul,

4. Certificat medical prin care să se constate integritatea corporală și spirituală a petiționarului,

5. Certificat dela preotul locului că știe ceti cu litere cirilice și că are aptitudini pentru cântări,

6. Certificat despre situația militară a petiționarului, dacă este înrolat,

7. Pentru întreținerea în internat (Seminar) a candidaților lipsiți de mijloace materiale s'a publicat concurs pentru 10 burse a Lei 8.000 în Nrii 26, 30 și 31 din „Biserica și Școala“

8. Ceice cer și sunt primiți ca solvenți vor înainta obligațiune din partea părinților sau a tutorului, că va plăti regulat cheltuețile de întreținere obligatorii în internat în cursul anilor de studiu.

9. Condițiunile de întreținere în internat sunt: 8.000 Lei anual care se plătesc în 3 rate anticipative, la Rectorat.

Lei 3000 la înscriere; 2500 Lei la 1 Ianuarie 1937 și Lei 2500 la 1 Aprilie 1937.

10. Toți studenții sunt obligați a locui în internatul teologic,

11. Nici un student nu poate fi primit în Academie sau la examen, dacă nu este în ordine cu taxele de internat, restanțe și curente.

La intrarea în internat fiecare student va aduce cu sine: 6 cămăși, 6 perechi de subpantaloni, 3 cămăși de noapte, 6 perechi de ciorapi, haine de pat (cearceafuri, plapomă, pernă și cuvertură de pat) 3 ștergare, 3 șervețe, un pahar, o ceașcă, 3 farfurii, pepteni, săpun, perie de dinți, de haine, de ghete, ace și îmbrăcăminte necesară.

Studenții sunt obligați a-și procura și purta uniforma preoțească (reverendă).

12. Petițiunile se vor timbra legal și se vor scrie cu mâna proprie. Cele netimbrate ori defectuos instruite, se vor retrimite nerezolvate.

13. Petiționarul să indice domiciliul și poșta ultimă scrisă corect și citeț.

14. Înmatriculările studenților se fac la Rectoratul Academiei, în zilele de 28-30 Septembrie 1936.

Cei întârziți dela termenul înmatriculării pot fi înmatriculați și admiși numai cu aprobarea Consiliului eparhial.

15. Taxele școlare să plătesc la Rectoratul Academiei și sunt de Lei 1100 pentru stu-

denți noul, iar pentru cei ce continuă sunt de Lei 1000.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 26 August 1936.

Consiliul Eparhial ort. român din Arad

INFORMAȚIUNI

Licitația publicată în „Bis. și Școala” din 9 August c. pentru repararea bisericii din Târnova se amână pe ziua de 6 Septembrie a. c.

COMITETUL

Licitație minuendă.

Consiliul Parohial din Cicir publică licitație pentru repararea bisericii sub condițiunile publicate în No. 33/1936 al revistei „Bis. și Școala” pe ziua de 6 Sept. 1936 orele 15 p. m. la biserică.

Pr. M. Morgovan
președinte

Parohii vacante.

Pentru îndeplinirea parohiei devenită vacantă prin decedarea preotului Gheorghe Tocitu din comuna Fratelia A., se publică concurs cu termen de 30 de zile, socotite dela prima apariție în organul diecezan „Biserica și Școala”

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesie parohială în estenziune de și sjughere pământ arabil.

2. Stolele legale.

3. Indemizație de chirie: 12.000 Lei anual.

4. Intregirea dotației preoțești dela Stat.

Preotul ales va servi în fiecare Duminică 32 ărbătoare și va predica regulat în Sfântul Paraclis. Va suporta toate impozitele după venitul său din parohie.

Va avea să catehizeze la școlile primare din loc, fără altă remunerație din partea parohiei.

Jumătate din venitul parohiei îi revine preotesei văduve, Dna Cornelia Tocitu până la împlinirea unui an dela moartea soțului ei, iar indemnizația de chirie îi revine pe jumătate an.

Parohia fiind de cl. I. dela recurenți se cere să aibă cvalificațiunea reglementară.

Cei doritori a compete la acest post, vor prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare, în Sfântul Paraclis din comuna Fratelia A, pen-

tru a-și arăta destoinicia în cele rituale și oratorie, conformându-se strict art. 33 din Regulamentul pentru parohii, iar cererile însoțite de actele necesare, adresate consiliului parohial din comuna Fratelia A., le vor înainta în termenul legal Sfintei Episcopii din Arad, având fiecare recurent a cere în prealabil autorizație din partea Prea Sfinției Sale spre a putea recurge.

Fratelia A., din ședința consiliului parohial, ținută la 11 Iulie 1936.

În înțelegere cu Dr. Patrachie Țiucra m. p. protopopul Timișoril.

—□—

3—3

În conformitate cu ord. Ven. Consiliu Eparhial Nr. 3256/1936, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”, pentru îndeplinirea parohiei din Pădurani, care va deveni vacantă cu ziua de 1 Octombrie a. c., prin penzionarea preotului-paroh Ioan Balint.

Venitele împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. Folosința casei parohiale și a grădinei în extenziune de 800 st. □

2. Folosința grădinei a doua în extenziune de 800 stg. p. și a sesiunii parohiale, în extindere de 31 jug. pământ arător și fânaș.

3. Stolele legale.

4. Birul parohial, câte 25 kgr. porumb sfărâmat de familie, care se ia în concurs din oficiu.

5. Intregirea salariului preoțesc dela Stat, pentru care parohia nu ia nici o răspundere.

6. Parohia este de cl. III-a, deci dela recurenți se recere calificațiune de cl. III-a.

Alesul preot este obligat a plăti toate dările după beneficiul său preoțesc, a predica regulat în sf. Biserică, și a catehiza elevii dela școala primară din parohie.

Reflectanții dupăce vor dovedi protopopului tractual calificația recerută, pe lângă observarea §-lul 35 din Regulamentul pentru parohii, se pot prezenta în sf. Biserică din Pădurani spre a face cunoștința alegătorilor.

Rugările de concurs, ajustate cu actele necesare, se vor adresa Consiliului parohial din Pădurani și se vor înainta Oficiului protopopesic ort. rom. din Birchiș (jud. Severin).

Din ședința Consiliului parohial ort. rom. din Pădurani, dela 12 Iulie 1936.

ss. Ioan Balint

ss. Nicolae Lera

președinte

notar.

În înțelegere cu protopopul Traian Cibian.